

СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПРОГРАМИ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

Вікторія Юріївна Дудченко

Українська академія банківської справи
асистент кафедри міжнародної економіки

Створення ефективної концепції регулювання державним боргом має базуватися на формуванні боргової стратегії України у контексті створення і затвердження перспективного фінансового плану і середньострокової програми регулювання державним боргом, що передбачає визначення їх місця, ролі та структури в існуючій системі економічного і соціального розвитку держави.

Середньострокова програма регулювання державного боргу має ґрунтуватися на наступних принципах:

1. Достовірне прогнозування макроекономічного розвитку на 3-5 років.
2. Узгодженість боргової і бюджетної політики.
3. Узгодженість боргової і валютної політики.
4. Узгодженість боргової політики з ціновою політикою.

Програма регулювання державного боргу має включати наступні пункти:

- 1) розробка параметрів дефіциту бюджету і державного боргу:
 - визначення параметрів дефіциту бюджету з урахуванням принципу збалансованості бюджету у середньостроковій перспективі;
 - визначення оптимальних параметрів і лімітів державного боргу;
 - оцінка можливостей бюджету щодо залучення нових запозичень.

Ми пропонуємо оцінку можливостей бюджету щодо залучення нових позик проводити з урахуванням резервної (страхової) частини. Резервна (страхова) частина – фіксована прогнозована величина грошових коштів призначена для компенсації ризику ліквідності бюджету, що виникає внаслідок помилок середньострокового планування, зокрема, помилки при прогнозуванні майбутніх запозичень, що впливають на вартість запозичень і коливання витрат на їх обслуговування.

2) програма обсягів нових запозичень:

- складання на середньостроковий період схеми емісії державних цінних паперів із зазначенням видів цінних паперів та років випуску;
- планування обсягів випусків державних цінних паперів з урахуванням можливості скороченні загальної кількості випусків;
- вирахування періодичності виплати відсотків з метою збільшення строку обороту.
- планування портфелю зовнішніх позик за різних валют запозичення.

При плануванні нових запозичень важливим є врахування законодавчо встановлених кількісних обмежень (лімітів), що визначені Бюджетним кодексом та державним бюджетом на відповідний рік. Однак, в умовах трансформаційної економіки, необхідно застосування обмеження, граничні значення якого не є фіксованими, з метою його коригування у відповідності до економічних змін. Крім того, необхідно враховувати обмеження, що накладаються ринком. Ми пропонуємо враховувати наступні ринкові обмеження, що є актуальними для вітчизняної боргової ситуації:

- обмеження за структурою - неможливість залучення довгострокових запозичень;
- обмеження за ризиком - в умовах негативних інфляційних очікувань можлива ситуація відмови з боку кредиторів щодо надання кредитів за фіксованою ставкою.

3) програма операцій з рефінансування державного боргу.

В умовах накопичення переважно негативного вітчизняного досвіду боргового управління актуальним стає питання планування операцій рефінансування державного боргу. Запозичення на рефінансування мають плануватися таким чином, щоб зведений графік обслуговування і погашення державних зобов'язань та очікуваних платежів, з урахуванням рефінансування, не виходив за встановлені межі, був рівномірним на всьому інтервалі планування.